

UZAKTAN EĞİTİM YOLUYLA İLKOKUMA BECERİSİNİN KAZANDIRILMASI: VELİ GÖZÜNDEN YAŞANANLAR VE DEĞERLENDİRMELER

Ahmet ALTUĞ
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi
aaltug@pau.edu.tr

Doç. Dr. Orhan KUMRAL
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi
okumral@pau.edu.tr

Özet

Günümüzde yaşanmakta olan Covid-19 salgını ile birlikte eğitim ortamında dijital teknolojilerin kullanımı hızla yaygınlaşmıştır. Çok sayıda ülke eğitim öğretim faaliyetlerini sanal platformlardaki e-çeriklerle ve görüntülü görüşme uygulamaları ile uzaktan eğitim faaliyetleri içerisinde sürdürmeye çalışmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Covid-19 salgını döneminde, ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi içerisinde yer alan okuma becerisinin, uzaktan eğitim yoluyla kazandırılması sürecinde yaşananların veli gözünden değerlendirilmesidir. Nitel yöntem ile yapılan araştırmada, durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu çalışmanın katılımcı grubunu, 2020-2021 eğitim öğretim yılında, ilkokul 1. sınıfta eğitim gören öğrencilerin velileri oluşturmuştur. Tipik durum örneklemesinin kullanıldığı bu çalışmaya ait veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, katılımcı velilerin uzaktan verilen okuma eğitimine yönelik değerlendirmeleri ve beklentilerine yönelik bulgular ortaya çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: uzaktan eğitim, ilk okuma, öğrenci velisi.

TO GAINED READING SKILLS VIA DISTANCE EDUCATION: EXPERIENCES AND EVALUATIONS FROM THE PERSPECTIVE OF PARENTS

Abstract

With the current Covid-19 epidemic, the use of digital technologies in the educational environment is rapidly becoming wide spread. The aim of this research is to evaluate the reading skills of primary school 1st grade students in the Turkish lesson, from the perspective of the parents, during the Covid-19 epidemic and the process of gaining them through distance education. In the research conducted with the qualitative method, the case study design was used. The participant group of this study consisted of the parents of the students studying in the first grade of primary school in the 2020-2021 academic year. The data of this study were obtained through a semi-structured interview form prepared by the researchers. As a result of the research, findings regarding the methods of coping with the experiences of the participating parents regarding the distance reading education, their evaluations about the process and their expectations were revealed.

Keywords: distance education, reading education, parents.

GİRİŞ

Dil, temel bir iletişim aracı olmasının yanında öğrenme ve öğretme sürecinin çoğu için de önemli bir ölçüttür. Bu nedenle, öncelikli olarak ilkokullarda ve eğitim aşamalarında öğrencilere dile yönelik eğitimler verilmekte ve dil becerilerinin artırılması hedeflenmektedir (Balci, 2013). Dil öğretimine yönelik yapılan eğitim; okuma, konuşma, dinleme ve yazma olmak üzere 4 temel beceriyi içermektedir. Bu becerilerden konuşma ve dinlemeyi, ilkokul 1. sınıf öğrencileri okula başladığında temel olarak kazanmış halde gelir. Bu sebepten eğitim kurumlarında öğrencilere, okuma ve yazma becerisinin kazandırılması beklenmektedir (Güleryüz, 2001). İlkokul 1. sınıf, öğrenim hayatına yeni başlayan çocuklar için özel bir yere sahiptir.

İnsan hayatı için önemli olan okuma becerisi, eğitim öğretimin her aşamasında kazandırılmaya ve geliştirilmeye çalışılır. Güneş (2009) okumayı, bireyin geçmiş bilgileri doğrultusunda karşılaştıkları metindeki bilgileri bir araya getirerek yeni anlamlar yarattıkları aktif bir süreç olarak açıklamıştır. Bilgiye ulaşmadaki en önemli araçlardan biri okuma becerisidir (Özgün, 2010). Çocukların eğitim yaşantılarını ömür boyu etkileyecek olan okuma becerisinin kazandırılması, çok yönlü olarak irdelenmesi gereken bir süreçtir (Doygünel ve Güneşli, 2018). 21. yüzyılda öğrencilerin ilk okuma eğitimi alma süreci, sadece bir okuma becerisi kazandırılması işi değil, çocuklara sorgulama, düşünme, analiz yapma ve değerlendirme gibi becerileri de kazandırma işlemi olarak görülmektedir. Günümüzde bu noktadan yola çıkarak, ilk okuma öğretiminin çocukların sosyal, dil ve zihinsel gelişimini artırılması beklenmekte ve bu yöndeki çalışmalara önem verilmektedir (Öz, 2009; MEB, 2018). Bunun yanında Türkçeyi doğru, güzel ve etkili şekilde de kullanması beklenmektedir (Akyol, 2007). Türkiye’ de son zamanlarda öğrencilere okumaya yönelik alışkanlık kazandırmak ve yönlendirmek için farklı kampanyalar (Türkiye okuyor, 100 Temel Eser vb.) düzenlenerek öğrencilerin okuduğu kitap sayısı artırılmaya çalışılmaktadır (Yıldız ve Akyol, 2011).

Bununla birlikte, eğitimle ilgili yapılan çalışmalar, çocuğun gelişmesi ve olgunlaşması, öğrenmesi ve başarısı için okulun yanında ailenin de önemli bir unsur olduğunu göstermektedir. Bu sebepten ailenin de ilk okuma eğitiminde sürece yönelik bilgilendirilmesi önemlidir (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2005). Bilgilendirilen ve çocuğu ile ilgili olan her ailenin, okuma becerisini kazanacak çocuklarına önemli katkıları olacağı düşünülmektedir.

Covid-19 salgını nedeniyle ilkokul 1. sınıf öğrencileri için hayati öneme sahip okuma becerisinin kazanımı ilk defa salgın dönemi ile birlikte uzaktan eğitimle verilmeye çalışılmıştır. Ancak bu süreçten uygulamaları ve sanal ortamları kullanmakta zorluk yaşayan öğrenciler karşılaşılan sorunlarda veli desteğine ayrıca ihtiyaç duymuşlardır. İlkokuma yönelik yapılması gereken dinleme eğitimi, parmak ve kas gelişimi, ses ve metin okuma gibi hazırlık faaliyetlerinin (MEB, 2019) uzaktan eğitimle öğretmenler tarafından gözlenmesinin zorluğu velilere de bir yük getirmiştir. Alanyazın incelendiğinde yapılan çalışmaların ilk okuma eğitimine yönelik yaşanan süreçte öğretmenlerin görüşleri (Kırmızı ve Akkaya, 2009; Özcan ve Yıldız, 2018; Erbasan ve Erbasan, 2020; Altunkaynak ve Çağınlar, 2019; Anras, 2020), öğrencilerin görüşleri (Kaya, 2008; Kırmızı ve Çelik, 2015; Ertürk ve Küçüktepe, 2019) ve okuma süreçlerine (Barkley, 2006; Hruby ve Goswami, 2011) yönelik olduğu görülmüş, velilere yönelik yapılan çalışmaların ise daha az olduğu değerlendirilmiştir.

Bu araştırmanın amacı uzaktan eğitim sürecinde ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin ilk okumaya yönelik yaşantılarının veli gözünden değerlendirilmesidir. Araştırmanın amacı doğrultusunda yanıtı aranan sorular şunlardır;

- (1) Veliler, uzaktan eğitim sürecinde, ilk okuma eğitimine yönelik olarak hangi zorlukları yaşamışlardır?
- (2) Veliler, uzaktan eğitim sürecinde ilk okuma eğitimine yönelik olarak çocuklarının yaşadıkları sorunlarla nasıl başa çıkmışlardır?
- (3) Uzaktan eğitim sürecinde çocuklarının ilk okuma eğitimine yönelik olarak velilerin beklentileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Nitel yöntemin kullanıldığı bu araştırma, Durum Çalışması ile desenlenmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin ilk okumaya yönelik yaşadıkları, sadece velilerin gözünden anlaşılmasına çalışıldığı için durum çalışması

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

desenlerinden “bütüncül tek durum deseni” (Yıldırım ve Şimşek, 2016) tercih edilmiştir. Bütüncül tek durum deseninde, bir durumun (birey, kurum, program) analizinin yapılması vardır. Kendine özgü gerçekleşen ya da standartlara uymayan farklı durumlar için kullanılmaktadır. Bu desenin seçilmesinde 2020 yılında yaşanan Covid-19 salgını sonrasında zorunlu olarak gerçekleştirilen uzaktan eğitimin varlığından dolayı olağan dışı bir sürecin gerçekleşmesi etkili olmuştur. Ayrıca okuma becerisine yönelik yazılan makalelerin büyük bir çoğunluğunun nicel yöntemlerle yapılmış olmasından dolayı (Akaydın ve Çeçen, 2015: 189) bu konunun nitel yöntemlerle derinlemesine incelenmesinin daha yararlı olacağı düşünülmüştür.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, amaçlı örneklem türlerinden olan tipik durum örnekleme yoluyla seçilmiştir. Tipik durum örnekleme, özellikle uygulama ve değerlendirmeye yönelik politika oluşturma çalışmalarında, karar vericilere ve uygulayıcıların değerli veriler elde etmesini sağlamada kullanılan örneklem türüdür (Onwuegbuzie & Collins, 2007). Bu örneklem türünde, konu ile ilgili hazırlanmış araştırma sonuçları ya da veri tabanları, bilgi sahibi olan kurumlar ya da bireyler faydalı olabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmanın katılımcılarını, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim sürecinde ilk okuma becerisi kazanmaya çalışan öğrencilerin bu durumlarını tipik olarak yaşayan ve gözlemleyen 9 öğrenci velisi (2 erkek, 7 bayan) oluşturmuştur. Araştırma kapsamında veri çeşitliliğini arttırmak için 9 farklı okuldaki 9 sınıf öğretmeninden ilk okuma eğitimi alan 9 öğrenci velisi seçilmiştir. Bu sayede aynı öğretmenden ders alan çok sayıda öğrenci velisinin açıklamalarındaki benzer görüşlerden kaçınılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmaya ait veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Nitel çalışmalarda görüşmelerin yarı yapılandırılmış açık uçlu sorularla oluşturması, katılımcıların kendi görüşleriyle dünyayı nasıl algılamalarını ortaya koymasını sağlamaktadır (Merriam, 2018: 88). Görüşme formu, araştırmanın alt problemlerine yanıt bulmaya dönük 5 adet ana sorudan ve 10 adet sonda sorudan oluşmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Örneklem grubunda yer alan 1. sınıf öğrenci velilerine, sınıf öğretmenleri aracılığı ile ulaşılmış, araştırmaya katılmaya gönüllü olan velilerle görüşmeler yapılmıştır. Öğrenci velileri ile yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular sorularak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Covid-19 salgını sürecinden dolayı, yapılan görüşmeler internet ya da telefon yoluyla veya yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Velilerle yüz yüze yapılan görüşmeler sırasında maske, güvenli uzaklık vb. salgın tedbirlerine özen gösterilmiştir. Örneklem grubundaki velilerle yapılan görüşmeler etik kuralları çerçevesinde bilgi verilerek ve sözlü onay alınarak kayıt altına alınmıştır. Yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulara veliler tarafından verilen cevaplar, çalışmanın nitel veri setini oluşturmuştur.

Araştırma sonucunda elde edilen nitel ham veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizinde verilerin içerdiği gerçekleri açığa çıkarma ve verilerin tanımlanması amaçlanmaktadır. Nitel araştırmada elde edilen verilerin içerik analizi sürecinden geçirilmesi dört aşamada gerçekleşir. Bu aşamalar; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve son olarak bulguların oluşturulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırma kapsamında 9 öğrenci velisi görüşülmüş, yapılan görüşmeler, katılımcıların rızası ile ses dosyası olarak kayıt altına alınmıştır. Ses kayıtlarının çözümlenerek word doküman metni haline getirilmiştir. Araştırmaya yönelik elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra araştırmacılarca detaylı olarak incelenmiştir. Bu inceleme esnasında çalışmayla ilgili olarak veri setlerinden kodlar tespit edilmiştir. Bu kodlardan birbirleriyle ilişkili olanlar bir araya toplanarak temalar oluşturulmuştur. Verilerin incelenmesi sonucunda oluşturulan kodlar ve temalar, araştırmanın Bulgular kısmında verilmiştir. Araştırmacılar tarafından belirlenen kodların birbirleri ile olan tutarlılığını tespit etmeye yönelik Miles ve Huberman’ın görüş birliği formülünden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizinden elde edilen temalar, Tablo 1’de bir bütün halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Velilerin Uzaktan Okuma Eğitimi Sürecine Yönelik Görüşleri

	Temalar	Alt Temalar
Sorunlar ve Sınırlıklar	Aile Kaynaklı Sorunlar	İlgisizlik Kardeş sayısı Okul ortamı oluşmaması Teknolojik Yoksunluk
	Öğrencinin Yaşadığı Sorunlar	Teknolojik bağımlılık Dikkat dağınıklığı Motivasyon eksiliği Beslenme ve uyku düzensizliği
Süreçle başa çıkma	Öğretmen desteği	Sürekli iletişim Ek kaynak kitap Ek destek
	Bireysel çabalar	Daha fazla zaman ayırma Sık tekrar yaptırma Diğer velilerle iletişim Sınıf ortamı oluşturma
Sürece yönelik beklentiler	Fırsat eşitliği	Teknolojik yoksunluğun giderilmesi
	Öğretmen çabası	Teknoloji kullanımına dönük eğitim

Uzaktan Okuma Eğitimi Sürecinde Yaşanan Sıkıntılar

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde, çalışmaya katılan velilerin, uzaktan verilen okuma eğitimi sürecinde yaşanan zorlukları, aile kaynaklı sorunlar ve öğrencilerin sürece uyum sağlayamamalarından kaynaklı sorunlar olarak ifade ettikleri görülmüştür.

Aile Kaynaklı Sorunlar

Araştırmaya katılan veliler, uzaktan verilen okuma eğitimindeki sınırlılıklarda ailesel nedenlerden sıkça bahsedilmektedir. Ailesel nedenleri oluşturan alt durumlar ise ailenin işleri nedeni ile ilgilenememesi, kardeş sayısı, okul ortamı oluşmaması, elektronik cihaz eksikliği ve internet sorunu olarak ortaya çıkmıştır.

Ailelerin çocuklarının ilk okuma eğitimleri sırasında daha çok ilgilenmelerinin öneminin farkında oldukları ancak bütün velilerin çocuklarının ilk okuma eğitimiyle aynı şekilde ilgilenemediği anlaşılmıştır. Bu sebeple ilgi düzeyi daha az olan ya da çalışma şartlarından dolayı çocuğuyla daha az ilgilenmek zorunda olan velilerin çocuklarının yaşadığı okuma güçlüklerini aşamadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Anne ve babası çalışan 1. sınıf öğrencileri, ilk okuma eğitiminde ailesi tarafından okuma tekrarları ve derslere katılımının tam olarak takip edilmemesinden dolayı okuma becerisinde karşılaştığı sorunları aşmada sıkıntı yaşamışlardır.

“Diğer çocuklarımda olduğu için canlı derslere girdiği zaman her zaman yanında olamıyordum. Dersi açıp bir süre sonra ayrılmak zorunda kalıyordum. Çocukların bir süre sonra dikkati dağılıyordu. Çok sorun yaşadık. Okuma yazmayı öğrenemedi.” [Katılımcı 2].

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

“Anne babası çalışanlar için gerçekten ciddi sıkıntılar oldu. Herkesin eşit imkânı olmadı. Kendimiz çalışıyoruz. Anne-babalarımıza çocuklarımızı bıraktık. Onlarda 65-70 yaşındalar. Çocukların eğitimi ile ne kadar ilgilenebilirler.” [Katılımcı 8].

“Bu süreçte diğer velilerle görüştüğümüzde özellikle ailesi yoğun ilgi gösterenlerin bu süreci atlattığını daha kolay olduğunu görüyoruz. Bu süreçte velilere bile karne verilebilir.” [Katılımcı 4].

Araştırmaya katılan veliler, uzaktan verilen ilk okuma eğitimi esnasında, birden fazla çocuklarının olmasının derse karşı olan ilgiliyi azalttığını belirtmişlerdir. Diğer kardeşlerin ders yapılan ortama girip çıkmalarından dolayı, çocukların motivasyonlarının azaldığı ve dikkatlerinin dağıldığı yönünde düşünceye sahip oldukları görülmüştür.

“Canlı ders esnasında kardeşi geliyor dikkati dağılıyor.” [Katılımcı 5].

“Evde diğer kardeşleri de olduğu için dikkati çabuk dağılıyordu.” [Katılımcı 6].

Evde birden daha fazla çocuğu öğrenim gören velilerin uzaktan ilk okuma sürecine katılmaları için gerekli olan bilgisayar, tablet ve internet gibi uzaktan eğitimin en temel unsurlarında eksiklerinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Aşağıda çalışmaya katılan velilerin duruma yönelik ifadeleri belirtilmiştir.

“3 çocuğumda okula gittiği için hepsinin uzaktan dersleri oluyordu. Bu sebepten eşimin, benim ve dedesinin telefonu ile girmeye çalışıyorlardı. Öyle olunca canlı donuyordu veya sistemden atıyordu. Amcası telefon ihtiyacından dolayı artık bir telefon alıverdi.” [Katılımcı 6].

“Çok çocuklu ailelerde hepsi derse girmeye çalışınca internet bilgisayar sorunu oldu.” [Katılımcı 8].

Araştırma kapsamında elde edilen verilerden, katılımcı verilerin uzaktan verilen ilk okuma eğitiminde, evde sınıf ortamı oluşmadığı ve çocukların derse adapte olmakta zorlandıkları anlaşılmıştır. Duruma yönelik katılımcı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

“Bu süreçte okul bilinci oluşmadı. Canlı ders olarak sanal bir ortamda öğretmen kavramı oluşmadan, sanal bir kimlik oluşturdu. Evde okul ortamı tam oluşmadı zaten. Sınıf ortamındaki eğitim konsantrasyonu oluşmadı. Evde dikkatini dağıtacak çok şey oluşuyordu. Okula gittiği dönemlerde davranışları, öğrendiğini bana anlatması çok farklı oluyordu. Canlı ders aldığı zamanda farklı oldu. Soru soruyordum canlı ders sonrası neler öğrendiniz kimler katıldı derse gibi sorular soruyordum. Bir yerden kopmuş gitmiş fark ediyordum söylediklerinden. Dersle ilgili takviye yapmak zorunda kalıyordum. Canlı dersi önemsemiyordu. Okula gittiği zaman arkadaşının tokası bile dikkatini çekiyordu.” [Katılımcı 7].

Öğrencinin Yaşadığı Sorunlar

Uzaktan verilen okuma eğitiminde katılımcı veliler çocuklarının yaşadığı bireysel sorunlara da dikkat çekmişlerdir. Bunlar teknolojik bağımlılık, dikkat dağınıklığı ve motivasyon eksikliği olarak görülmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde, veliler tarafından öğrencilerin uzaktan aldıkları ilk okuma eğitimi kapsamında genel anlamda sürekli telefon, tablet ve pc kullandıkları için teknoloji bağımlısı oldukları belirtilmiştir.

“Teknolojiye yönelik bir süre sonra alışkanlık oluştu. Ne zaman ders yapıyor ne zaman oyun oynuyor tam anlayamadık. Telefon sürekli elindeydi. Ekran başında uzun süre ders yapınca başım ve gözüm ağrıyor diyordu.” [Katılımcı 6].

Araştırmaya kapsamında görüşlerine başvuru alan velilerin bir kısmı çocukların uzaktan verilen ilk okuma eğitimi sırasında çocukların dikkatlerinin çok çabuk dağıldıklarını, ders uzaklaştıklarını ve bir süre sonra sıkıldıkları düşüncesine sahip oldukları görülmüştür.

“Canlı ders esnasında dikkati dağılıyor. 1 saat sandalye oturunca rahatsız olup sıkılıyor. Bir şeyler yemek içmek istiyor. TV’de çizgi filmim var diyor.” [Katılımcı 5].

“Okula gittiği dönemlerde davranışları, öğrendiğini bana anlatması çok farklı oluyordu. Canlı ders aldığı zamanda farklı oldu. Soru soruyordum canlı ders sonrası neler öğrendiniz kimler katıldı derse gibi sorular soruyordum. Bir yerden kopmuş gitmiş fark ediyordum söylediklerinden.” [Katılımcı 7].

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

İlk okuma eğitimi esnasında motivasyon eksikliğini gözle görünür şekilde fark edildiğini ifade eden öğrenci velileri, sanal olarak verilen okuma eğitiminde çocuklarının kısa süre içerisinde dersi takip etmeyi bıraktıkları ve derse katılmak istemedikleri yönünde görüşlerine ulaşılmıştır.

“Sadece en basiti canlı ders öğretmen bir soru sorsa hecelemeğe yönelik 30 kişi tek tek okuduğu zaman sırası geçen öğrenci sıkılmaya başlıyor. Çocuk bilgisayar başında 30 dakikalık bir derste 15 dakika sonra sıkılmaya başlıyordu.” [Katılımcı 8].

“Canlı derslerde oturup dersi takip etme noktasında sıkıntı yaşadı. 10 dk sonra bırakmak istiyordu.” [Katılımcı 9].

Araştırma kapsamında elde edilen bir diğer bulgu, uzaktan eğitim sürecinde yapılan ders planlamalarının öğrencilerin uyku ve beslenme düzenlerini olumsuz etkilediği yönündedir. Bu sonuç doğrultusunda, okuma ve diğer derslere giren öğrencilerde motivasyonun düştüğü ifade edilmiştir.

“Uyku düzenlerinde bozulmalar oldu, çünkü ders saatleri farklı vakitlerde oldu, sürekli aynı saatlerde ders yapmadılar. Bundan dolayı bir süre sonra çocuğumuz geç kalkmaya başladı. Aileler olarak bizde buna ayak uydurmak zorunda kaldık.” [Katılımcı 5].

“İlk başlarda ders saatlerimiz düzensizdi. Tüm çocukların uykular ve yemek yeme alışkanları düzensiz hale geldi. Daha sonra öğretmeniz ders saatlerini düzenli hale getirince iyi oldu.” [Katılımcı 6].

“Uyku düzeni de oluşmadı. İlk başlarda bir sabah bir öğleden sonra oluyordu. İlk gün sabah derse girerken diğer gün öğleden sonra ders yapıyorlardı, böyle olunca öğleden sonraki derslerde geç uyanıyordu. Sabah kalkması gereken ders içinde bu sefer uyanmakta zorlanıyordu. Önceden birde canlı dersler daha erken oluyordu. Uyku düzeni oturmada açıkçası. Bunun yanında kahvaltılarında düzensiz olmaya başlamıştı.” [Katılımcı 7].

Süreçle Başa Çıkma

Velilerin çocuklarının okuma eğitimini sürecinde karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmaya dönük elde edilen bulgulara bakıldığında, öğretmen desteği alma yönünde olduğu ve bireysel çabaların ön plana çıktığı görülmüştür. Uzman desteği için öğretmeniyle iletişim, ek kaynak kitap ve ek öğretmen desteği alma; bireysel çabalar olarak ise fazla zaman ayırma, sınıf ortamı oluşturma, sık tekrar yaptırma ve diğer velilerle iletişim olarak ifade edilmiştir.

Öğretmen Desteği

Araştırma sonucunda elde edilen verilen, çalışmaya katılan velilerin, çocuklarının okuma becerisi kazanmaya yönelik sorunları aşmaya yönelik olarak süreç içerisinde kendi sınıf öğretmenleri irtibat halinde oldukları ve fikir alışverişinde bulduklarını ifade edilmiştir. Okulun vermiş olduğu Türkçe ders kitabına ek olarak sınıf öğretmeni tarafından ya da diğer veliler tarafından tavsiye edilen okuma setleri ve diğer kaynak kitaplardan yararlandığı bulgusuna da ulaşılmıştır. Ayrıca başka sınıf öğretmenlerinden de ders aldırarak ya da fikirlerinden faydalanmak amaçlı görüştükleri bulgusuna da ulaşılmıştır. Uzman desteklerinden bir veya birkaçından aynı anda velilerin faydalandıkları da görülmüştür.

Çalışmaya katılan öğrenci velilerin bir kısmı, uzaktan verilen ilk okuma eğitiminde öğretmenin sürece yönelik kontrolünün önemli olduğunu, çocuklarının ilk okumaya yönelik eksikliklerinin öğretmen tarafından gözlemlenip takviye yapmaları ile çocuklarının okuma becerisini kazanabildikleri yönünde bulguya ulaşılmıştır.

“Okumaya yönelik yaşadığı sıkıntıda öğretmeniz benim çocuğumla beraber sıkıntı yaşayan öğrenciler için takviye ders yaptı.” [Katılımcı 6].

“Okullar başlamadan yazın okuma eğitimi aldirdik çocuğumuza. Bu sayede okullar başladığı zaman okumaya çok sıkıntı yaşamadı.” [Katılımcı 7].

“Benim çocuğum ve diğer okumayı öğrenmede sıkıntı yaşayan 5 öğrenci ile beraber öğretmenleri tarafından takviye ders yapıldı okumaya yönelik eksiklerini gidermeye yönelik. Bu eğitim sonrasında ve evde benim ve babasının sürekli tekrar yaptırmasıyla anlayarak okuması biraz daha düzeldi.” [Katılımcı 6].

Bu süreçte öğretmen ile kurulan iletişimin de oldukça önemli olduğu görülmektedir. Veliler, çocuklarının yaşadıkları ilk okuma ile ilgili sorunlarda durumla ilgili karşılık fikir alışverişinde bulunmuşlar ve bu doğrultuda hareket

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

etmişlerdir.

“Uzaktan eğitim sürecinde okuma öğrenmesine yönelik sıkıntılar yaşadık. Allahaan öğretmen faktörü önemli. Çocuğumuzun üzerine düştü. Whatsapp grubu kurmuştu velilerle. Bizleri de oraya ekledi Eşimle bana yapmam gerekenleri, dikkat etmemiz gerekenleri tarif ederek yol gösterdi. Bizde öğretmenimizin tavsiyeleri doğrultusunda okumaya yönelik eşikliklerini gidermeye çalıştık.” [Katılımcı 5].

Öğrenci velileri, uzaktan ilk okuma eğitimleri boyunca öğretmenlerinin ve diğer velilerin tavsiyeleri doğrultusunda farklı okuma setlerinden yararlanılarak çocuklarının okuma becerisini kazanmaları için çaba göstermişlerdir. Araştırmaya katılan bazı velilerin, uzaktan ilk okuma eğitimi başlamadan önce ve eğitim süresinde başka sınıf öğretmenlerinden ya da uzmanlardan çocuklarının ilk okuma sürecine yönelik destek aldıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

“Okula başlamadan öncede uzaktan eğitim sürecinden kaygı duyduğumuz için okuma setleri almıştık.” [Katılımcı 1].

“Diğer velilerin faydalı olduğunu söylediği kaynak kitap materyalleri alarak onların izlediği yolları izlemeye çalıştım.” [Katılımcı 5].

“Okuma eğitimine yönelik daha çok resim bulunan, çocuğumuzun ilgisine çekebilecek kaynak kitaplar tavsiye edildi.” [Katılımcı 6].

“1. sınıfta daha önce çocuğu olan velilerle ve tanıdığım sınıf öğretmenleri ile telefonda konuştum. Diğer sınıf öğretmeni arkadaşlarımız ise sık tekrar yapılmasının faydalı olacağını söylediler. Seslerin kalıcı olması için tanıdığı resimlerden yararlanarak akılda kalması sağlamamızı istediler.” [Katılımcı 5].

“Ayrıca öğretmen olan yakınımız aracılığıyla yaşadığımız sıkıntıları aktardık. Bize endişelenmemiz gerektiğini ve bunun bir süreç olduğunu belirtti.” [Katılımcı 6].

“Bizim avantajımız başka bir sınıf öğretmenimizin daha olmasıydı. Eksiklerini onun sayesinde gideriyorduk. Biraz özel ders aldırış gibi olduk.” [Katılımcı 7].

“Kız kardeşimde sınıf öğretmen olduğu için çocuğumun durumunu takip etmeme yardımcı oluyordu. Eksik kaldığımız yerlerde olsun seslerin ve hecelerin tekrarı konusunda olsun o da bize yardımcı oluyordu.” [Katılımcı 8].

Bireysel Çabalar

Araştırmaya katılan velilerde yapılan görüşmelerde; çocuklarının ilk okuma becerisi kazanmasına yönelik, derslerde öğrendikleri harf ve kelimeleri evde sık sık tekrar ederek kalıcı hale getirmeyi amaçladıkları anlaşılmaktadır. Araştırmadan elde verilerin analizi, velilerin uzaktan eğitimle çocuklarının okuma becerisini kazanabilmeleri için daha fazla zaman ayırdıklarını ortaya koymaktadır.

“Uzaktan eğitim sürecinde derse girerken sürekli ders saatlerinde başında olmak zorunda kalıyorduk. Ben işteyken eşim, işten gelince ben yardımcı olmaya çalışıyordum. Ödevlerini yapmasına yardımcı olmaya çalışıyordum. 1.sınıf eğitimi bizim gözümüzde de önemli olduğu için diğer çocuklarımızın okuma eğitimine göre daha çok zaman ayırmak zorunda kaldık.” [Katılımcı 5].

“Yıl içerisinde de okuma eğitiminde geri kalınca gün içerisinde de okuma tekrarı yaptırıyordum.” [Katılımcı 1].

“Aile içinde kendimiz tekrar yaptırarak okuma becerisini kazandırmaya çalıştık.” [Katılımcı 4].

“İlk başta heceleri birleştirmede sıkıntı yaşadık. Sürekli tekrar yaptırarak okumayı öğrenmesi sağlamaya çalışmadık. Öğretmenin verdiği bir metni birlikte 3-4 defa okuyorduk. Zaman koyuyorduk ben 40 saniyede sen 30 saniyede beni geçmişsin diyordum ve motive ediyordum.” [Katılımcı 5].

Araştırmaya katılan velilerin çocuklarının okuma eğitimine yönelik sınıftaki diğer velilerle ve daha önce 1. Sınıfta çocuğu okumuş olan velilerle irtibat kurarak sorunlarını çözmeye çalıştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Çocuklarının okuma becerisini kazanabilmeleri için diğer velilerde irtibat kuran öğrenci velileri, çocuklarına evde okuma tekrarları yaptırarak ve daha fazla zaman ayırarak, okumaya yönelik çocuklarına yardımcı olmaya çalışmıştır.

“Okumaya yönelik sıkıntı yaşadığımızda, 1. sınıfta daha önce çocuğu olan velilerle ve tanıdığım sınıf

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

öğretmenleri ile telefonda konuştum. Diğer velilerin faydalı olduğunu söylediği kaynak kitap materyalleri olarak onların izlediği yolları izlemeye çalıştım.” [Katılımcı 5].

“Okuma eğitiminde sıkıntı yaşayan diğer velilerde görüştüm. Sorunlarımızın çözümlerimizi değerlendirdik.” [Katılımcı 6].

Araştırmaya katılan veliler, çocuklarının uzaktan verilen ilk okuma eğitimi esnasında dikkatlerinin dağıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumun önüne geçebilmek adına evdeki ders ortamını sınıf ortamına çevirmek için gayret göstermişlerdir. Çalışma kapsamında elde edilen bulgu, öğrencilerin uzaktan derslere katılımı esnasında velilerin, sınıf ortamı oluşturma çabası içinde oldukları şeklindedir.

“Dikkati dağılmasın diye ayrı bir odada derslere katılmasını sağlıyorduk.” [Katılımcı 1].

“Okul ortamını evde mümkün olduğunca sağlamaya çalıştık. Ders esnasına dikkatini dağıtacak şeyleri en aza indirmeye çalıştık.” [Katılımcı 3].

“Bir süre dersi dinledikten sonra dikkati dağılıp kalmak istiyordu. Sınıf ortamı gibi olsun düşüncesiyle kendi odasında tek başına katılıyordu.” [Katılımcı 4].

Sürece yönelik beklentiler

Araştırma sorularını yanıtlamaya dönük yapılan analizlerde, velilerin uzaktan verilen okuma eğitime yönelik beklentilerinin fırsat eşitliğinin sağlanması ve öğretmenin ilgisinin daha yüksek düzeyde olması yönünde oluştuğu ortaya çıkmaktadır.

Fırsat eşitliği

Çalışmaya katılan öğrenci velileri, uzaktan eğitimde fırsat eşitsizlikleri olduğunu, bu duruma neden olarak ise internet bağlantılarının olmaması veya düzgün çalışmaması, yeterli teknolojik cihazlarının bulunmayışı ve uzaktan eğitim süreçleri konusunda yeterli bilgi ve eğitime sahip olmamalarına bağlamaktadırlar.

Uzaktan verilen ilk okuma eğitime yönelik evde bilgisayar ya da tablet olmamasından kaynaklı velilerin çoğunlukla kendi cep telefonları aracılığıyla çocuklarının derse katılımını sağlamaya çalıştığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan velilerden elde edilen verilerden çocuklarının uzaktan eğitim faaliyetlerine katılarken internet bağlantı sorunlarının olduğu ya da internetlerinin olmadığı görülmüştür.

“En büyük sıkıntı ise internet olduğu için, internet hızlarımız artsaydı ya da ücretsiz internet verebilseydik bizde çocuğumuzla daha çok derse girerdi.” [Katılımcı 1].

“3 çocuğumda okula gittiği için hepsinin uzaktan dersleri oluyordu. Bu sebepten eşimin, benim ve dedesinin telefonu ile girmeye çalışıyorlardı. Öyle olunca canlı donuyordu veya sistemden atıyordu. Amcası telefon ihtiyacından dolayı artık bir telefon alıverdi.” [Katılımcı 6].

“Çok çocuklu ailelerde hepsi derse girmeye çalışınca internet bilgisayar sorunu oldu. Biraz maddi imkânı zayıf ve ilgisiz ailelerin çocukları bu dönemde ziyan oldu sanki bu süreçte.” [Katılımcı 8].

Araştırma kapsamındaki veriler değerlendirildiğinde, herkesin aynı teknik cihaza, internet altyapı kalitesine sahip olmadığı gibi, teknolojiyi kullanma bilgisine de sahip olmadığı görülmektedir.

“Öğretmenimiz uzaktan verilecek eğitime yönelik birkaç defa uzaktan toplantı yaptı ama. Bilgisayar kullanma noktasında, EBA ve Zoom programını kullanma noktasına bizlere önceden bir eğitim verselerdi faydalı olurdu diye düşünüyorum. Benim büyük kızım bilgisayarı iyi bildiği için o bize yardımcı oluyordu. Diğer velilerde benzer sorunlar yaşadığında bizi arıyorlardı. En basiti EBA şifresi sınırlamada sorun yaşayabiliyorduk.” [Katılımcı 6].

Öğretmen Çabası

Araştırma verilerinin analizi neticesinde elde edilen bulgular, çalışmaya katılan velilerin okuma becerisini uzaktan eğitimle kazanmakta zorluk çeken çocukları için öğretmenlerinin daha çok ilgi göstermelerini istedikleri yönünde olduğu görülmektedir. Veliler, uzaktan verilen okuma eğitiminde yaşanan zorlukları aşmak için öğretmenlerin daha fazla sorumluluk almasını beklemişlerdir. Yaşanan bu süreçte kendilerine destek olmadıkları yönünde eleştirilerde bulunulmuştur. Veliler uzaktan verilen ilk okuma eğitimi esnasında yaşanan sıkıntılarda,

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

öğretmenleri daha aktif görmeyi beklemektedirler.

“Öğretmeni ile iletişime geçiyorduk ama çok fazla yardım alamadık. Okumayla ilgili yaşadığım sorunlarda diğer velilerle konuştuğum zaman onlarda benzer şeyler söylüyorlardı.” [Katılımcı 2].

“Uzaktan eğitimle sadece derse katıldıklarında dersi dinliyorlardı. Robot gibi oldular. Okumayı da doğru düzgün öğrenemediler. Uzaktan eğitim sürecinde aldıkları okuma eğitimiyle başarılı olamadılar. Öğretmenlerce kimin derse katılıp katılmadığı önemsenmedi.” [Katılımcı 4].

TARTIŞMA ve SONUÇ

Covid-19 salgını ile birlikte tüm dünyada eğitim öğretim faaliyetleri de etkilenmiş, Türkiye’de olduğu gibi pek çok ülkede okullar uzun süre kapalı kalmıştır (Stage, Shingleton, Ghosh, Scarabel, Pellis ve Finnie, 2020; Viner, Russell, Croker, Packer, Ward, Stansfield ve Booy, 2020; Sahu, 2020). Eğitim faaliyetlerinin devam ettirilmesi için strateji ve yöntem değişikliğine gidilmiştir. Uzaktan eğitim yoluyla öğrencilerin eğitimlerine devam etmeleri amaçlanmıştır. Çocuklarının dil öğrenimi alanındaki en önemli becerilerinden biri olan okuma becerisini, evlerinde salgın ortamından almaları velilerin çocuklarının sağlık yönünden endişelerini azaltmıştır. Alanyazına bakıldığında, uzaktan verilen eğitimlere yönelik yapılan çalışmaların yoğunlukla orta öğretim ve yükseköğretim düzeyinde olduğu ve uzaktan eğitimle dil öğretiminin olumlu sonuçları olduğu yönündedir (Adıyaman, 2002; Özbay, 2015; Garbe, Ogurlu, Logan ve Cook, 2020).

Bununla birlikte, süreçte öğrencilerde motivasyon eksikliği ve onların derse katılmak istememeleri, ailenin çocuklarının eğitimine daha fazla zaman ayıramamaları ve maddi imkansızlar nedeniyle bazı teknolojik ortamları oluşturamamış olmaları, bu sonucu olumsuz anlamda desteklemiştir. Küçük yaşta öğrencilerin, ekran başında uzun süre dikkatlerini toplayamamaları, internet altyapısı, teknolojik bilgi ve okuma becerilerinin olmamalarından kaynaklı sorun yaşamış olmaları doğaldır. Bu süreç özellikle ailelere, çocuklarının eğitimi noktasında daha fazla sorumluluk alma zorunluluğu getirmiştir. Bu zorunlulukları yerine getirmekte zorlanan ailelerin çocuklarının da okuma becerisini kazanmada sıkıntılar yaşadığı görülmüştür. Literatüre bakıldığında araştırma bulgularını destekleyen çalışmalar olduğu görülmüştür (Yılmaz, Mutlu ve Doğanay, 2020; Koç, 2020; Arslan, Arı ve Kanat, 2021). Günümüz dünyasında salgın sonrasında da uzaktan eğitim yoluyla eğitim öğretim faaliyetleri planlanacağı düşünülmektedir. Bu sebeple her kademe yapılacak eğitim faaliyetleri için, özellikle ilk kademedeki öğrenciler için ders programlarının içeriklerinin düzenlenmesi gerekmektedir. Çok sayıda ve farklı türde dijital içerikler eklenerek öğrencilerin derse karşı istek ve motivasyonları artırılmalıdır. Uzaktan verilecek eğitimlerde yüz yüze eğitimde olduğu gibi 40 dk’lık dersler yerine daha kısa dersler planlanması, ilk kademe öğrenciler için dikkat dağınıklığı sorununun azalmasını sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında elde edilen diğer bir sonuç, uzaktan okuma eğitiminde yaşanan sıkıntılarda veliler, farklı baş etme yöntemleri uygulamışlardır. Bu yöntemlerin genellikle okuma eğitimi konusunda uzmanlardan ya da sınıf öğretmenlerinden yardım alma, evde sınıf ortamı oluşturmaya çalışma ya da 1. sınıfta öğrencisi olan/olmuş velilerle fikir ve öneri paylaşma şeklinde olduğu görülmektedir. Bu süreçte uzaktan verilen ilkökumaya yönelik eğitimlerde başarılı olan ailelerin, literatürde de görüleceği üzere (Yılmaz, Mutlu ve Doğanay, 2020; Günbaş ve Gözüküçük, 2020; Reimers ve Schleicher, 2020; Erol ve Erol, 2020) çocuklarının eğitimi için daha fazla zaman ayırabilen ve destek olan aileler olduğu görülmüştür. Yüz yüze verilen eğitimlerde velilerin çocuklarına desteği önemli iken, uzaktan verilmeye çalışılan ilk okuma ve yazma gibi becerilerde veli desteği daha da önemli hale gelmiştir. Bu yüzden salgın sonrasında da ailelerin çocuklarının eğitimlerinde destek olmalarının önemi, yapılan ya da yapılacak veli toplantılarında hatırlatılmalıdır. Derslerinin takibi ve eğitimleriyle ilgili yetersiz hissettikleri konularda öğretmenle iletişim kurmaları istenmeli ve sağlanmalıdır.

Veliler, çocuklarının yaşamış oldukları sorunlarda bazı beklentiler içerisinde olmuşlardır. Bu beklentiler ise internet altyapı sorunlarının çözülmesi, öğretmenlerin bu süreçte çocukları ile daha çok ilgilenmesi ve maddi imkansızlar nedeniyle alamadıkları pc-tablet eksikliklerinin giderilmesi yönündedir. Ayrıca veliler, uzaktan verilen teknolojik eğitim için daha çok bilgilendirme yapılmasını, bu sayede çocuklarına daha çok yardımcı olabilmeyi istemektedirler. Alanyazında yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde (Koç, 2020; Can, 2020; Yılmaz, Mutlu ve Doğanay, 2020; Demir ve Özdaş, 2020; Saygı, 2021; Yaman, 2021), verilen eğitimin kalitesinin artırılması için benzer taleplerin olduğu

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

görülmektedir. Süreç içerisinde bakıldığında, ilk ve orta öğrenim düzeyinde 18 milyondan fazla öğrenci EBA ve benzeri platformlardan uzaktan eğitim almaya, 1 milyondan fazla öğretmende eğitim vermeye çalışmıştır (Strateji Geliştirme Başkanlığı, 2020). Bu durum tüm dünyada ciddi şekilde tablet, telefon ve pc kullanılmasının yanında elektronik cihaz ihtiyacını da meydana getirmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitim sürecinde yaşanan elektronik cihaz eksikliğine yönelik öğrenciler için 500 bin tablet dağıtımı planlanarak süreç içerisinde dağıtılmıştır (MEB, 2020). Ayrıca MEB tarafından uygulama koyulan uzaktan eğitim platformlarının geliştirilmesi yönelik çözümler ve teknolojik cihaz eksiklerini azaltmaya yönelik çalışmalar olsa da, yukarıda belirttiğimiz üzere 18 milyondan fazla öğrencisi olan ülkemiz için sunulan çözümler yeterli gelmemektedir.

Diğer çalışmaların bulgularından ve yapılan araştırmanın sonuçlarından yola çıkıldığında, uzaktan verilen ilk okuma eğitimi sürecinde, 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerisini kazanmakta zorluklar yaşadıkları ve bu sürecin aileler için yorucu ve yıpratıcı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, birinci sınıfta yapılan okuma eğitimlerinin mevcudu azaltılmış sınıflarda yüz yüze veya hibrit olarak verilmesinin daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, uzaktan okuma-yazma eğitimi sürecinin, öğretmen gözünden de değerlendirildiği nicel ve nitel çalışmalara ihtiyaç vardır.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1 (1). 92-97
- Akaydın, Ş., & Çeçen, M. A. (2015). Okuma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178). 183-198.
- Akyol, H. (2007). Türkçe ilk okuma yazma öğretimi. Ankara: Pegem Akademi.
- Altunkaynak, M. ve Çağmalar, Z. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretiminde eğitim teknolojilerini kullanma ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(226), 93-122
- Anras, B. (2020). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları güçlükler. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 8(1), 51-67.
- Arslan, K., Görgülü Arı, A. ve Hayır Kanat, M. (2021). Covid-19 Pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veki görüşleri. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, (57), 192-206.
- Barkley, J. M. (2006). Reading education: is self-efficacy important? *Reading Improvement*, 43(4), 194-211.
- Balcı, A. (2013). Okuma ve anlama eğitimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Demir, F. ve Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.
- Doygunel, A. ve Güneşli, A. (2018). Öğretim Liderleri Olarak Okul Yöneticilerinin Görüşleri Temelinde İlkokuma Yazma Eğitiminin Değerlendirilmesi: Kıbrıs Örneği. *İlköğretim Online*, 17(1). 102-124
- Erbaşan, Ö. ve Erbaşan, Ü. (2020). Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunlar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(1), 113-125.
- Erol, M., & Erol, A. (2020). Koronavirüs pandemisi sürecinde ebeveynleri gözünden ilkokul öğrencileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 529-551.
- Ertürk, E. ve Küçüktepe, C. (2019). Üstün Zekâlı Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk Okuma ve Yazma Hatalarının İncelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 393-411.
- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N., & Cook, P. (2020). COVID-19 and remote learning: Experiences of parents with children during the pandemic. *American Journal of Qualitative Research*, 4(3), 45-65.
- Güleryüz, H. (2001). Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi Kuram ve Uygulamalar. Ankara: Pegem

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

- Güneş, F. (2009). Hızlı okuma ve anlamı yapılandırma. Ankara: Nobel
- Günbaşı, N., & Gözükküçük, M. (2020). Views of elementary school children's parents about distance education during the covid-19 pandemic. *Sakarya University Journal of Education*, 10(3), 686-716.
- Longman. Hruby, G. G. ve Goswami, U. (2011). Neuroscience and reading: A review for reading education researchers. *Reading Research Quarterly*, 46(2), 156-172.
- Kaya, D. (2008). Öğrencilerin Okuduğunu Anlamalarının Çözümleme Yöntemi ve Ses Temelli Cümle Yöntemine Göre Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Keskinkılıç, K. ve Keskinkılıç S. B. (2005). Türkçe Ve İlkokuma Yazma Öğretimi. (3. Baskı). Ankara: Pegem
- Kırmızı, F. S., & Akkaya, N. (2009). Türkçe öğretimi programında yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(25), 42-54.
- Kırmızı, F. S. ve Çelik, D. (2015). İlkokul öğrencilerinin ilkokuma yazma öğrenme sürecine ilişkin metafor algıları. *Electronic Turkish Studies*, 10(10). 793-816
- Koç, E. S. (2020). İlkokul öğretim programlarının covid-19 sonrası yaygınlaşan uzaktan eğitime uygunluğunun incelenmesi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 7(1), 24-36.
- MEB. (2018). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Ankara.
- MEB. (2019). Türkçe Dersi Öğretim Programı. (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Ankara
- MEB. (2020). 500.000 Tablet bilgisayar dağıtımının ikinci fazındayız. <http://meb.gov.tr/500000-tablet-bilgisayar-dagitiminin-ikinci-fazindayiz/haber/22182/tr> adresinden 10.01.2021 tarihinde erişilmiştir.
- MEB. (2021). Basın açıklaması- eğitimde kontrollü normalleşme sürecinde eğitim kurumlarının açılma ve uygulama kriterleri. <http://www.meb.gov.tr/basin-aciklamasi-egitimde-kontrollu-normallesme-surecinde-egitim-kurumlarinin-acilma-ve-uygulama-kriterleri/haber/22651/tr> adresinden 23 Mart 2021 tarihinde erişilmiştir.
- Merriam, S. B. (2018). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber (Çev. Ed.:Selahattin Turan). Ankara: Nobel
- Onwuegbuzie, A. J. & Collins, K. M. (2007). A Typology of Mixed Methods Sampling Designs In Social Science Research. *The Qualitative Report*, 12(2), 281-316.
- Öz, E. (2009). İlkokuma yazma öğretiminde karşılaşılan güçlüklerin öğretmen ve ebeveyn görüşlerine dayalı olarak belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (5), 376-394.
- Özcan, A. F., & Yıldız, S. (2018). Türkçe dersi ilk okuma yazma öğretim programı ve uygulamaya ilişkin öğretmen görüşleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 217-255.
- Özgün, S. (2010). Eski ve yeni ilköğretim programlarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Reimers, F. M. ve Schleicher, A. (2020). A framework to guide an education response to the COVID-19 andemic of 2020. OECD Report. https://oecd.dambroadcast.com/pm_7379_126_126988-t63lxosohs.pdf. adresinden 18.06.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Sahu, P. (2020). Closure of universities due to coronavirus disease 2019 (Covid-19): Impact on education and mental health of students and academic staff. *Cureus*, 12(4), 4-9.
- Saygı, H. (2021). Covid-19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109-129.
- Stage, H. B., Shingleton, J., Ghosh, S., Scarabel, F., Pellis, L. and Finnie, T. (2020). Shut and re open: the role of schools in the spread of Covid-19 in Europe. arXiv preprint arXiv:2006.14158. adresinden 10.01.2021 tarihinde

www.jret.org @Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazıların; intihal, etik ve diğer tüm sorumluluğu yazara/yazarlara aittir.

erişilmiştir.

- Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2020). Milli eğitim istatistikleri. <http://sgb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-istatistikleri-yayinlanmistir-orgun-egitim-0192020/icerik/397> adresinden 08.01.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Viner, R. M., Russell, S. J., Croker, H., Packer, J., Ward, J., Stansfield, C. and Booy, R. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *The Lancet Child and Adolescent Health*, 0(0), 1–8. [http://doi.org/10.1016/S2352-4642\(20\)30095-X](http://doi.org/10.1016/S2352-4642(20)30095-X). adresinden 8.06.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin’de uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarının incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(Pandemi Özel Sayısı), 3298-3308
- Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M. ve Akyol, H. (2011). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, okuma motivasyonu ve okuma alışkanlıkları arasındaki ilişki. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 793-815.
- Yılmaz, E., Mutlu, H. ve Doğanay, G. (2020). Veli algısına göre pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecinin niteliği. Palet Yayınları, Konya.